

1884-05-19

FAKTA

Type:
Letter draft

Sprog:
Dansk

Afsendersted:
København

Modtagersted:
København

Arkivplacering:
Det Nationalhistoriske Museum på
Frederiksborg, fmj 1-1884-85

Keywords:
Frederiksborg Castle, history of
Denmark, patronage

SUMMARY

J. C. Jacobsen suggests that an accurate list of topics for the historical paintings at Frederiksborg Castle should be made.

TRANSSKRIFTION

Til
Bestyrelsen for Museet paa Frederiksborg Slot.

Efterat Restaurationen af samtlige Værelser i de 3 Etager af begge Slottes Fløie nu er tilendebragt, saa at der kan foretages en nøiagtig Opmaaling og Beregning af den Plads, der kan benyttes til større og mindre Malerier og Portraiter, er det i Øiene faldende, at denne Plads er saa Begrændset, navnlig med Hensyn til Anbringelsen af de større, historiske Billeder, at det vil være nødvendigt, at der strax fra Begyndelsen lægges en almindelig Plan for Anskaffelsen af disse Billeder, saa at man kan være vis paa, at der bliver Plads til Fremstillingen af alle de vigtigste Monumenter i Historien som ikke bør savnes, hvorved der tillige maa tages Hensyn til de Dimensioner som hver af Væggene i de enkelte Værelser have, for at man derefter kan beregne Størrelsen af de enkelte Billeder, som deri skulle opstilles i en saavidt muligt chronologisk ordnet Rækkefølge. Jeg vil derfor foreslaa at man først gjør en Fortegnelse over alle de historiske Momenter, som maa ønsket fremstillede og idet man sammenholder det Antal Pladser, som Væggene kunne afgive, med denne Fortegnelse, deraf gjør et Udvalg af de større Billeder (paa 4 à 7 Alens Brede) som fortrinsviis bør anskaffes og numererer disse med fornødent Hensyn til Rækkefølgen, saaledes at man kan opgive Kunstnerne hvilken Brede (og Høide) hvert Billede kan faae, samt de Omgivelser og den Belysning, hvori det vil komme til at staae. En lignende Beregning bør gjøres for de Fremstillinger, som kunne gives i mindre Billeder af c 3 Alens Brede og indordnes i Rækkefølgen paa de Pladser, der kunne benyttes ved Siderne af Dørene paa Endevæggene og paa Pillerne ved Vinduerne.

Det vil uden Tvivl findes naturligt at jeg har følt mig særligt opfordret til at gjøre mig en Forestilling om hvorledes min Idee om Frederiksborg Museet som et Hjemsted for vækkende og omfattende Fremstillinger af det danske Folks historiske Minder kunde realiseres og jeg har derfor forsøgt paa at affatte en Fortegnelse over de historiske Momenter, som formentlig maatte ønskes fremstillede, hvilken Fortegnelse jeg hoslagt tillader mig at fremsende som et foreløbigt Udkast, der maaskee kan benyttes som Udgangspunct for videre Overveielse og Forhandling i

Bestyrelsen medens jeg i Sommer er fraværende paa en længere Reise Jeg anseer det nemlig for høist ønskeligt, at Affattelsen af en Plan, som den omhandlede ikke bliver Udsat, da der snarest muligt bør gjøres Begyndelse med Bestillinger af de historiske Malerier som i saa høi Grad savnes og hvortil der allerede fra næste Regnskabs Aar vil være henved 30.000 Kroner aarligt til Disposition, men for at gjøre Bestillinger, maa man jo først vide hvilke Sujetter der skal fremstilles og hvor store Dimensioner hvert Billede kan faae paa sin Plads i Rækkefølgen.

Foranstaaende Bemærkninger angaae kun Localerne paa 1ste og 2^{den} Sal i hvilke jeg, som det vil bemærkes af Fortegnelsen, særligt har lagt an paa at jøre Skildringen af Christian 4des Liv og Virksomhed saa fyldig som muligt, fordi han er den Konge hvis Minde er mest levende i Folkets Erindring, ligesom Mindet om ham jo ogsaa er særligt knyttet til Frederiksborg Slot, som i saa høi Grad bidrager til at sætte Beskueren af Museet i den rette Stemning til at hengive sig til Samlivet med Folkets historiske Minder. Ved en foreløbig Kalcule over Benyttelsen af Pladsen i de 2 Etager i Kongefløien er jeg kommen til det Resultat, at man ved Fremstillingerne i 1ste Etage omtrent vil naae til Frederik d 2^{dens} Tidsalder eller maaske omfatte denne og at 2^{den} Etage vil optages af Christian 4des og Frederik 2^{dens} Tid. Hermed skal jeg bemærke at Etatsraad Heinr. Hansen har fremsat den efter min Formening særdeles heldige Idee, at samle Fremstillingen af Christian d 4de dér, hvor det ogsaa fra Begyndelsen af var paatænkt, nemlig umiddelbart i Forbindelse med Riddersalen og at forlægge Frederik 3ides Historie til den anden Ende af Kongefløien, nærmest Prindsessefløien, hvormed der vil blive en uafbrudt chronologisk Orden i Rækkefølgen og fornøden Plads til flere Billeder og Portraiter henhørende til Frederik 3^{dies} Tid, ligesom Overgangen til Chr 5tes Tid ogsaa dermed kan skee uden Spring. Dersom denne Forandring i den nuværende Opstilling kan skee uden stor Vanskelighed hvilket Etatsraad Hansen mener, maa jeg paa det varmeste abefale denne store Forbedring i Ordningen. I Prindsessefløiens 2den Etage vil der formentlig blive Plads til Kongerækken fra Christian 5 til Frederik 6te, da det kun er Chr. 5te og Fred. 4des og tildeels Chr 7des Regjeringstid som indeholde Sujetter for større, historiske Billeder. I den sydlige Halvdeel af 1ste Etage af Prindsessefløien vil der være plads til den følgende Tid indtil 1863, saa at den nordlige Halvdeel kan forbeholdes Christia 9des og hans nærmeste Efterfølgeres Tidsalder. I Stue Etagen har jeg tænkt at Mindet om Konger og berømte Mænd kunde levendegjøres ved en Suite af Statuer (naturligviis foreløbig i Gibs)

ligesom i det historiske Museum i Versailles og andre Steder. Af slige Statuer har jeg optegnet en Deel, af hvilke flere maaskee ikke kunne tilstrækkeligt individualiseres, men hvad Kunsten i den Henseende formaaer, viser P. Vishers og Thorvaldsens Apostelrækken. Den heldige Begyndelse som er gjort med Valdemar Atterdags Statue og med Saxo's lader i hvert Fald haabe at man ogsaa vil kunne faae tilfredsstillende Statuer af Valdemar 1ste og Valdemar Seir, Margrethe, Absalon o. Fl.- En Gorm kan ikke undværes ved siden af Thyra og Jellinge Stenene (hvis Indskrift burde forklares paa en Tavle i Indgangshallen) Iøvrigt har jeg tænkt at Begivenhederne i den ældste Tid fra Christendommens Indførelse til Valdemarernes Tid

hovedsagelig kunde fortælles i Stue Etagen og at dette, maaskee med Undtagelse af enkelte Monumenter *) som kunde gives i Basrelief, kun kan skee ved den episke Fremstilling i Tapeter, liig Frølichs, men helst noget mere naive i Behandlingen. I de Rum hvori Bayeux Tapetet opstilles var det ønskeligt at anbringe Kopier af den Tids Vaaben og Rustninger forsaavidt der kan findes Forbilleder derfor i Udlandet, vel snarest i England og Frankrig. Ogsaa i de derefter følgende Værelser var det heldigt om man kunde fremstille Gjengivelse af de skildrede Tidsaldres Vaaben.

I det fremspringende Værelse *) N° 17 (med Loft i Kirkestil) vil jeg foreslaae at opstille dronning Margrethes Statue paa Bagvæggen og midt paa Gulvet paa en Forhøining en Afstøbning af hendes Billede paa Sarcophagen i Roskilde Domkirke. Opad Sidevæggene kunde opstilles Afstøbninger og galvanoplastiske Kopier af Gravstene og Gravpladser fra de gamle Kongegrave.

"Rosen" eller "Ridderstuen" er det jo paatænkt at udstyre med historiske Rustninger og Vaaben. Jeg vil henstille om man ikke, dersom man ikke kan faae et tilstrækkeligt Antal af danske Rustninger i Originaler og Kopier, i denne Sal, der ligesom Riddersalen er en af Christian 4des efterladte Pragtsale *) og ikke kan indlemmes i Museet chronologiske Ordning, passende kunde opstilles Rustninger af udenlandske Konger, der vare samtidige med eller ældre end Christian 4de, f.Ex Gustav Adolph og de berømte, skønne Rustninger af franske og engelske Konger, der kunne faaes i fortræffelige Kopier.

Taarnkammeret kunne prydes med forskjellige, gamle Vaaben i Originaler eller Kopier. Den Orden, hvori Vandringen gennem Museets 3 Etager tænkes ført, er angivet ved de paa Grundplanen indtegnede Nummere.

Da det er uvist om jeg faaer Leilighed til før min Afreise d 3de Juni at deltage I Overveielser om den foreløbige Ordning til Museets forestaaende Aabning, vil jeg her tilføie mine Tanker derom. I Stue Etagen maa man nøies med hvad der er opstillet, hvortil kommer opstillingen af Bayeux Tapetet og af de Dele af Frolichs Tapeter, som han haver færdige. Iøvrigt burde man snarest muligt anskaffe hvad der kan tilveiebringes i kort Tid, f. Ex Afstøbningen af Margrethes Gravsteen og Afstøbninger fra Kongegravene forsaavidt Bestyrelsen billiger denne Idee.

Paa 1ste Sal maa N° 21 nøies med de gl Decorationsbilleder som ere opsatte; No 24 og 25 kunne aflukkes og blive ubenyttede; No. 26 er saa rigt reatsureret, at dér ikke behøves mere; i N° 23 kan anbringes de gl Decorationsbilleder, som findes forskjellige Steder og de ubekjendte Portraiter i Riddersalen; i N° 27 forbliver dronning Margrethe og Albrecht og der opstilles Marsk Stig og de Sammensvorne; i No 28 og 29 opstilles hvad der haves fra Chr Iste til Frederik 2den af Malerier og Portraiter, hvorimod de Billeder i No 28 som vedkomme Chr IV^{des} Tid flyttes op paa 2^{den} Sal.

Paa 2^{den} Sal benyttes N° 32 kun som Korridor i Nr 33 opstilles Meubler og Kobberstik af Chr. IVde og hans Samtidige i N° 34 forbliver Kaas på Sottesengen og Josia Rantzau i N° 35 (dersom Etatsraad Hansens Idee bifaldes) opstilles Chr d. 4 d 4des Søsters Formæling og Portraiterne fra Riddersalen af Chr 4de og hans Samtidige, maaskee kunde Zahrtmanna Kopier af Eleonore Ulfeld erhverves. En Afstøbning i Gibs af Chr 4des Bronzestue paa Rosenborg opstilles. I Riddersalen forbliver Chr. 4de til Hest og den udvalgte Kronprinds og Gemalinde og istedetfor de nuværende Billeder paa Pillerne opstilles 12 af de store Fyrstebilleder fra forrige Aarhundrede, som tidligere fandtes dér og som nu findes i No. 40. I N° 38 opstilles Portraiter i Maleri og Kobberstik af Chr. IV^{des} Samtidige i N° 39 opstilles Ole Vind som præker for Chr. 4de og Portraiter fra hans og Frederik 3^{dies} Tid; i N° 40 og 41 de store historiske Malerier fra Frederik 3^{dies} Tid; i N° 40 og 41 de store historiske Malerier fra Frederik 3^{dies} Tid og Portraiter af hans Samtidige. Resten af de store Fyrstebilleder som ikke benyttes i Riddersale flyttes til deres chronologiske Pladser i Prindsessefløien. I de nærmeste Værelser i Prindsessefløien, N° 44, 45, 46 opstilles hvad der haves fra Chr 5tes og Frederik d. 4des Tid. Portraiterne fra den øvrige Tid indtil Fr 6te fordeles i de øvrige Værelser paa 2^{den} Sal. I Iste Etage fordeles Portraiterne fra den senere Tid i N° 54 til 57. Det store Billede af den grundlovgivende Rigsforsamling maa vistnok opstilles i N° 56, hvor det passer bedst og vistnok kan forblive i Fremtiden, maaskee paa Bagvæggen hvis

J. C. JACOBSENS ARKIV
CARISBERGFONDET

Vinduer kunne blændes.

ærbødigst
J. C. Jacobsen

d 19de Mai 1884.

33/
1883-84. C. 1
1884-85
Carlsbergens foranstaltninger paa Frederiksberg Stads.

Flere af Explanationsen af families Hvervold i de 3 Classer af begge Stædte bliver nu et tilandsdragt, saa at det kan foretages en uensaglig Opmaalning og Censuring af den Stædt, der den bevilget til Stædet og mindes Materiel og Indtægt, og det i sine Stædte, at den Stædt nu saa begynder, navnlig med færdig til Opløsning af de gamle, færdige Celler, at det med mere udsættelse, at det Stædt for Censuringen ligger en almindelig Plan for Opløsningen af de gamle Celler, saa at man kan mere med paa, at det bliver Stædt til Samfundet af alle de enkelte Mænd i færdige som alle Samfund af Hænder i de enkelte Hænder paa, saa at man droffes den brug for Stædet af de enkelte Celler, som der Stædt opstiller i en særlig udsættelse af ordret Stædet.

Jeg vil derfor foreslaa at man først gaa ind i Stædet om alle de færdige Mænd, som man udsættelse forstiller og idet man sammenholder det gamle Stædt, som Hænder i sin egen, med den Stædet, deraf gaa ind et Ordret af de gamle Celler (paa 4 i 1 Alene Celler) som forstiller den Stædet og udsættelse af Stædet med færdige færdig til Stædet, saaledet at man kan agge den Stædet Stædet (og færdig) som Celler, som færdig, som den Opløsning af den Censuring, som det med færdig, at færdig færdig Censuring, som gaa ind for de Stædet, som færdig i mindes Celler af i 3 Alene Celler og indtægt i Stædet paa de Stædt, som færdig med Stædet paa færdig og paa færdig med Stædet.

1884-85

J. C. JACOBSENS ARKIV
CARLSBERGFONDET

Da det er uvisst om jeg faaer Hertogens det fad min April.
23de Juni at drallege i Danmark, altsa om den foreloebige Oplysning der
Misset farslaaende Oplysning, mit jeg ved Liffens min Carsten Sorensen
I sin Plagum was was uvisst om hvad det er opstillet, farslaaet
Lammes Oplysning af Bayens Regald og af de dele af Statens
Regald, som jeg faaer farslaaet. Der vilde hende man seerst uvisst
austaffe hvad det kan betyde i betragtning af Oplysningens
af Margrethe Jacobsens og Oplysningens som Raadgiverens farslaaet
Liffens min Liffens min.
Jaa 1ste del was N° 21 uvisst med de af Inconatens betyde som
er opstillet, N° 24 og 25 Liffens afen Stat og Liffens i betragtning;
N° 26 er faaer uvisst, at det ikke for det er betyde was;
i N° 23 kan anbringes de af Inconatens betyde, som farslaaet farslaaet
Liffens og de i betragtning farslaaet i Liffens min; i N° 27 farslaaet
Liffens Margrethe og Albrecht og der opstillet March Liffens og de
Liffens min; i N° 28 og 29 opstillet hvad det farslaaet for Chr 1ste
de farslaaet, B^o af Liffens og farslaaet, Liffens min de betyde i N° 28
Jaa uvisst Chr 4de det farslaaet og den 2de del.

J. C. JACOBSENS ARKIV
CARLSBERGFONDET

Juni 2de Dal beejllet N° 32 sin sam Læseid
: N° 33 opstillet Mandler af Læberets af Chr 4de og Sant Pauls digt
: N° 34 Justitens Raad von Pottersens og Jossias Rantzau
: N° 35 (Christen Flatsørd Hansens Stes bejlsret) opstillet Chr 4^{de}
Pastors Journaling og Pastoratium for Litteratalen af Chr 4de og Sant
Pauls digt, udsæter Læder Jakobmanns Læser af Eleonore Welfer udsættet
en Affektning; Gift af Chr 4de Crongholts von Rosenborg opstillet.
I Litteratalen forblev Chr 4de bejlsret og den indvalgte Læseid og Grænsede
og istatles to uinvarnde bejlsrets per stillede opstillet 12 af de Raad
Opstilledes for forenede Raadsmænd, som bejlsret fandtes det og sam en
fandt i N° 40.
: N° 38 opstillet Pastoratium i Malen af Læberets af Chr 4de Pauls digt
: N° 39 " Ole Vind sam gælder for Chr 4de og Pastoratium for Sant
og Frederik 3de Tid;
: N° 40 og 41 de Raad for Santen Malen af Frederik 3de Tid og Pastoratium
af Sant Pauls digt. Raadene af de Raad siges bejlsret sam de bejlsret
i Litteratalen stillede bejlsret og ligeledes i Santen Malen.
I de uinvarnde Raadene i Santen Malen, N° 44, 45, 46, opstillet fandt det
Sant for Chr 4de og Frederik 4de Tid.
Pastoratium fra den anden Tid indtil St 6de fandtes i de uinvarnde
Raadene per 2de Dal.
I 1de Slags fandtes Pastoratium fra den anden Tid i N° 54 og 57.
Det Raad bejlsret af den grundlæggende Læseid og Pastoratium uinvarnde
opstillet i N° 56, hvor det fandtes bejlsret og uinvarnde sam forblev i
Raadene, udsæter per Crongholts von Rosenborgs Raad bejlsret.

19de Mai 1884
antagelig
J. C. Jacobsen